

Afrikanska röster om ”The scramble for Africa”

Källa 1: Kung Lobengula skickar ett brev till Drottning Victoria i Storbritannien efter att en grupp briter kommit till hans rike Ndebele för att ta över naturtillgångarna som de lurat av kung Lobengula med ett kontrakt. Brevet är från 1889.

”Till hennes majestät Drottning Victoria

För en tid sedan kom en grupp människor till mitt land, ledaren för gruppen kallade sig Rudd. De frågade mig om en plats för att kunna gräva efter guld, de sa också att jag skulle få fördelar om jag tillät dem att göra så. Jag sa åt dem att ta med vad de kunde erbjuda så skulle jag göra desamma. Ett dokument skrev av briterna och presenterades för mig för en signatur. Jag frågade vad kontraktet innehöll och de sa att det var mitt och deras löften. Jag lade min hand på det (en signatur). Ungefär tre månader senare hörde jag från andra källor att jag hade i och med det här dokumentet gett briterna full rätt till alla mineraler i mitt land. Jag kallade till ett möte med mina Indunas (tjänstemän) och de vita männen och krävde en kopia av dokumentet. Det visade sig att jag hade signerat bort alla mineraler från mitt land till Rudd och hans män. Mina tjänstemän känner inte igen dokumentet eftersom de inte känner igen mina eller de vitas ord.”

Källa 2: Kung Wobogo tänker inte säga upp sin självständighet mot fransmännen 1895. Fransmännen accepterade inte Wobogos vädjan och tog året efter över landet Burkina Faso och tillsatte en annan kung. Kung Wobogo skrev då:

”Jag vet att de vita vill döda mig för att ta över mitt land, ändå säger de att de vill hjälpa mig för att organisera mitt land. Men jag finner mitt land gott som det är. Jag har inget behov av dem. De vet inte vad som är nödvändigt för mig och vad jag vill. Jag har mina egna köpmän också tänk att du är lyckosam att jag inte önskar ditt avhuggna huvud. Försvinn nu alla och kom inte tillbaka”

Källa 3: Drottningen i det Ashantiska riket skriver till sitt folk när européer deporterade kungen Prempeh I till Seychellerna (en ö) år 1900.

”Jag har nu sett att många av er är rädda att gå till strid för vår kung. Om det vore det modiga tiderna skulle ni inte sitta och se er konung föras iväg utan att kriga för det. Ingen vit man skulle kunnat våga tala en högt uppsatt i det Ashantiska riket på det sättet de gjorde. Är det sant att modet i det Ashantiska riket inte finns längre? Jag kan inte tro det. Jag måste säga detta: om ni männen i Ashanti inte kommer gå framåt kommer vi det, vi kvinnor. Jag kallar på

alla mina systrar. Vi ska kriga mot den vita mannen. Vi ska kriga till den sista av oss fallit på slagfältet.”

Frågor till källorna:

1. Sammanfatta de olika källorna vad säger de?
2. Vad säger de olika källorna om situationen i Afrika under ”the scramble of Africa”?
3. Joakim ställer frågan: Hur såg motståndet ut i Afrika när européerna kom under slutet av 1800-talet? Är det en bra fråga att ställa till källorna?
4. Vilka problem kan det finnas använda källorna till den frågan?
5. Ställ en egen historisk fråga till alla eller några av källorna.
6. Försök besvara din fråga.